

Protokół kontroli doraźnej

1. Nazwa szkoły, siedziba: **Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 21 im. Henryka Sienkiewicza w Gliwicach, ul. Władysława Reymonta 18A, 44-103 Gliwice**
2. Imię i nazwisko dyrektora szkoły: **Anna Krasowska**
3. Nazwa i siedziba organu sprawującego nadzór pedagogiczny: **Śląski Kurator Oświaty, ul. Powstańców 41a, 40-024 Katowice**
4. Imię i nazwisko kontrolującego: **Beata Górna**
5. Data wydania i numer upoważnienia do przeprowadzenia kontroli: **26 lutego 2025 r., DK-GL.5533.1.11.2025**
6. Terminy rozpoczęcia i zakończenia kontroli: **27 lutego 2025 r. / 27 lutego 2025 r.**

7. Tematyka kontroli:

Kontrola w zakresie zapewnienia uczniom bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki, w tym eliminowania występowania przemocy słownej i/lub fizycznej w kontekście zgłoszonej sprawy.

8. Czynności kontrolne:

Informacje o stanie faktycznym pozyskiwano w trakcie rozmowy z dyrektorem szkoły panią Anną Krasowską oraz na podstawie wglądu do dokumentacji szkoły, m.in.: wydruków z dziennika elektronicznego uwag o zachowaniu ucznia, kontaktów z rodzicami, wydarzeń klasowych i działań wychowawczych; indywidualnejteczki dziecka objętego kształceniem specjalnym, wyciągu z dzienników zajęć pedagoga i psychologa, opinii wychowawcy klasy o uczniu, pism dyrektora do Sądu Rejonowego IV Wydział Rodzinny i Nieletnich w Gliwicach i Urzędu Miejskiego w Gliwicach z 14.02.2025 r., notatek służbowych pracowników szkoły, protokołów zebrań zespołu ds. integracji.

9. Opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości.

Sytuacja szkolna dziecka, o którym mowa w piśmie do kuratorium oświaty, była przedmiotem kontroli nr DK-GL.5533.1.2.2025 z 10.02.2025 r. w zakresie zgodności z przepisami prawa warunków organizowania kształcenia specjalnego. Ustalono wówczas, że ucznia przyjęto do klasy drugiej w roku szkolnym 2023/2024 do oddziału integracyjnego. Ze względu na niepełnosprawność dziecka z autyzmem, w tym zespołem Aspergera chłopca objęto kształceniem specjalnym. Zorganizowano dla niego zajęcia rewalidacyjne, pomoc psychologiczno-pedagogiczną oraz, w późniejszym czasie, indywidualne zajęcia edukacyjne z zakresu edukacji polonistycznej, matematycznej i języka obcego. W trakcie wyżej wskazanej kontroli stwierdzono nieprawidłowości i wydano dyrektorowi zalecenia.

Jak wynika z relacji pani dyrektor oraz okazanej dokumentacji, od momentu rozpoczęcia nauki w szkole u ucznia obserwowano trudności w funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym (pierwsza uwaga w dzienniku jest datowana na 5.09.2023 r.). Początkowo (II klasa), akty agresji fizycznej (np.: uderzenia w twarz, w klatkę piersiową, w rękę; szarpanie, popychanie, kopanie, uderzenia pięścią w plecy, w ramię; podrapanie, rzucanie krzesłem, pacholkami,

parafa dyrektora szkoły/placówki

parafa/y kontrolującego/ych

przyborami szkolnymi) oraz werbalnej, tj. wulgaryzmy, obraźliwe słowa, groźby pobicia czy zabicia nożem, jak również pokazywanie gestów powszechnie uznawanych za niestosowne, były kierowane w stronę nauczycieli, głównie wychowawczynie i nauczycielki współorganizującej, później również w stronę rówieśników. Z uwag odnotowanych w dzienniku lekcyjnym wynika, że chłopiec nie wykonuje poleceń nauczycieli, w czasie lekcji chodzi lub biega po sali bądź leży na podłodze; zabiera z ławek rówieśników różne przedmioty, zaczepia ich; głośno krzyczy, szczeka, gwizdże lub śpiewa wulgarne piosenki; niszczy mienie prywatne dzieci i nauczycieli oraz sprzęt szkolny; uderza pięściami i kopie w ławkę lub drzwi; ucieka z sali lekcyjnej; łamie ustalone zasady; popada w konflikty z rówieśnikami. Pani dyrektor przekazała, że rodzice dziecka żyją w rozłączeniu, chłopiec mieszka z mamą. Rodzina objęta jest dozorem kuratora społecznego. Według pracowników szkoły, uczeń nieregularnie stosuje leki zlecone przez lekarza psychiatrę.

Dyrektor szkoły wyjaśniła, że w sytuacji agresywnego zachowania chłopca nauczyciel współorganizujący udawał się z nim do osobnego pomieszczenia (mała sala gimnastyczna, sala doświadczenia świata), gdzie znajdowało się mało przedmiotów, którymi uczeń mógłby rzucać i je niszczyć. Zdarzało się również, że dziecko stawiało opór przed wyprowadzeniem z sali lekcyjnej, wówczas pomieszczenie opuszczali pozostali uczniowie przy wsparciu pedagoga, psychologa czy kadry kierowniczej. Według pani dyrektor, nauczyciele zostali przeszkoleni z „bezpiecznego uchwytu”, ale w przypadku chłopca nie było potrzeby jego stosowania. W ramach zajęć rewalidacyjnych, uczeń bierze udział w treningu umiejętności społecznych, w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczestniczy w zajęciach z psychologiem, co umożliwi mu analizowanie trudnych zachowań.

Kierująca szkołą podkreśliła zaangażowanie nauczycieli specjalistów, tj. pedagogów i psychologów w opiekę oraz wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami. Co tydzień, z ich udziałem odbywają się spotkania dyrektora i wicedyrektora, podczas których omawiane są sytuacje poszczególnych dzieci oraz sugestie dotyczących dalszych oddziaływań. Z okazanych raportów działań pedagoga i psychologa wynika, że sytuacja szkolna ucznia była tematem spotkań w dniach:

- rok szkolny 2023/2024: 4.10. i 6.12.2023 r. oraz 3.01., 28.02., 13.03., 17.04., 5.06. i 28.08.2024 r.;
- rok szkolny 2024/2025: 30.10., 13.11., 20.11. i 11.12.2024 r.

Sprawy chłopca omawiano również na zebraniach, powołanego w szkole, zespołu ds. integracji w dniach 11.10.2023 r. i 27.11.2024 r.

W przypadku wzmożonej agresji chłopca, pedagog i psycholog podejmują doraźne działania interwencyjne podczas lekcji lub zajęć świetlicowych, np.:

- psycholog: 6.11.2024 r., 9 i 10.01.2025 r.;
- pedagog: 12.09.2023 r., 12.01.2024 r., 26.02.2024 r., 4, 22 i 24.10.2024 r., 6.11.2024 r., 5.12.2024 r.

Dnia 26.02.2024 r., pedagog i psycholog przeprowadziły pogadankę na temat radzenia sobie z trudnymi emocjami oraz zasad bezpiecznego zachowania z dziećmi uczęszczającymi do świetlicy, po incydencie z udziałem ucznia, którego sytuacja szkolna jest opisywana. Następnego dnia, zajęcia wspierające dla uczniów w oddziale, do którego uczęszcza chłopiec, przeprowadziła pani pedagog.

Pracownicy szkoły współdziałają z rodzicami ucznia, lecz dostrzegają brak spójności w oddziaływaniach wychowawczych rodziców w stosunku do syna, co dodatkowo może pogłębiać deficyty dziecka.

Niektóre spotkania z matką i/lub ojcem chłopca, np.: 26.09.2023 r., 11.10.2023 r. oraz 28.11.2023 r. i 21.01.2025 r. były prowadzone osobiście przez panią dyrektor z udziałem wicedyrektora pani Anety Rosiak, pedagoga i/lub psychologa i/lub wychowawcy.

Pedagog i/lub psycholog inicjowały spotkania z matką i/lub ojcem dziecka, w tym podczas odbioru chłopca ze szkoły, m.in. w dniach: 13.12.2023 r., 21.05.2024 r., 19.06.2024 r., 22.10.2024 r., 30.10.2024 r., 15.11.2024 r. i 12.12.2024 r., 23.01.2025 r. Podejmowały kontakty telefoniczne, np.:

- psycholog: 19.09.2023 r., 10.06.2024 r., 15.11.2024 r. bądź 10.01.2025 r.;
- pedagog: 3.01.2024 r., 8.11.2024 r.

Pani dyrektor przekazała, że w regularnym kontakcie z rodzicami pozostaje wychowawczyni ucznia, która prowadzi spotkania z matką i/lub ojcem ucznia (np. 14.09.2023 r., 26.09.2023 r., 4.04.2024 r., 30.10.2024 r.), przesyła do rodziców wiadomości za pośrednictwem dziennika elektronicznego oraz podejmuje z nimi rozmowy telefoniczne. Z dziennika elektronicznego wynika, że, w trwającym roku szkolnym, rozmawiała z rodzicami przez telefon między innymi w dniach: 5.09.2024 r.; 1, 4, 10, 11, 24 i 25.10.2024 r.; 12.11.2024 r.; 12.12.2024 r.; 10.01.2025 r. i 10.02.2025 r. omawiając na bieżąco zachowanie ucznia na lekcjach.

Niezależnie od opisanych powyżej przykładów współpracy szkoły z rodzicami, należy również dodać, że rodzice mają możliwości uczestniczenia w spotkaniach zespołu opracowującego i modyfikującego indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny oraz dokonującego wielospecjalistycznych ocen poziomu funkcjonowania ucznia. W dokumentacji znajdują się zawiadomienia o spotkaniu z 19.09.2023 r., 18.03.2024 r. oraz 10.09.2024 r. z potwierdzeniem odbioru przez rodzica.

Kierująca szkołą, odnosząc się do informacji, zawartej w zgłoszeniu, które wpłynęło do kuratorium oświaty, na temat pisma 15.03.2024 r. przedstawiła protokół z 4.04.2024 r. zebrania z rodzicami, którzy wystąpili do niej z wnioskiem o usunięcie z oddziału klasowego chłopca przejawiającego trudności w zachowaniu. Z dokumentu wynika, że dyrektor szkoły przedstawiła rodzicom przykłady działań mających ograniczyć doświadczenie przez inne dzieci przejawów agresji ucznia, którego usunięcia oczekiwali rodzice.

Pani dyrektor poinformowała o tym, że, w związku z występującymi zaburzeniami zachowania ucznia, szkoła inicjuje i modyfikuje sposoby reagowania. Jako przykład takiego działania wskazała objęcie, od trzeciej klasy, stanowiska nauczyciela współorganizującego przez mężczyznę z uwagi na obserwowany u chłopca deficyt męskiego wzorca. Wychowawczynie, w opinii o uczniu z grudnia 2024 r. zauważa, że „powstrzymuje swoją agresję fizyczną jedynie w obecności swojego nauczyciela wspomagającego, którym jest mężczyzna. To ważne, bo (tu: dane osobowe dziecka – przyp. wiz.) czuje respekt przed płcią męską zdecydowanie bardziej niż żeńską. (...) W przypadku absencji nauczyciela współorganizującego (...) pokazuje cały wachlarz negatywnych zachowań”. Pani dyrektor zapewnia, że podczas wszystkich zajęć lekcyjnych w tej klasie, obecnych jest dwóch nauczycieli, nawet, jeśli wychowawca lub/i nauczyciel współorganizujący są nieobecni. Kolejnym działaniem było zawarcie w dniu 12.12.2024 r. kontraktu z rodzicami i uczniem w sprawie wdrożenia systemu motywacyjnego służącego regulowaniu zachowań chłopca.

Inną inicjatywą, było wprowadzenie dodatkowych dyżurów nauczycieli, którzy są gotowi wesprzeć nauczyciela współorganizującego w przypadku eskalacji agresji u chłopca.

W sprawie chłopca i jego rodziny szkoła podejmowała współpracę instytucjonalną polegającą na:

- zwróceniu się do Sądu Rejonowego IV Wydział Rodzinny i Nieletnich w Gliwicach z wnioskiem o przymuszenie rodziców do wyrażenia zgody na nauczanie indywidualne syna – pismo z 6.06.2024 r. Sąd nie podzielił stanowiska szkoły;
- współdziałaniu z kuratorem społecznym rodziny, np.: spotkanie psychologa z kuratorem w dniu 10.10.2023 r. po wcześniejszym telefonicznym umówieniu z nim terminu dnia 28.09.2023 r.; rozmowa telefoniczna psychologa z kuratorem – 24.01.2024 r., 6.03.2024 r.; rozmowy telefoniczne pedagoga z kuratorem w dniach: 31.10.2024 r., 12.12.2023 r., 20.05.2024 r., 31.10.2024 r.;
- kontakcie telefonicznym pedagoga z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gliwicach w związku z procedurą *Niebieskie Karty* (29.11.2024 r., 17.12.2024 r.);
- oddelegowaniu pedagoga na posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Gliwicach;
- konsultacji telefonicznej pedagoga z kuratorem zawodowym 14.11.2024 r.;
- współdziałaniu z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Gliwicach.

Kierująca szkołą przekazała, że podnosi kompetencje nauczycieli w zakresie radzenia sobie z trudnymi zachowaniami uczniów. W roku 2023 i 2024 były to szkolenia: „Praca z dzieckiem z zespołem Aspergera. Podejście behawioralne przez motywację”, „Zachowania trudne uczniów”, „Rola i obowiązki nauczyciela wspierającego kształcenie, współpraca z nauczycielem wiodącym”, „Przemoc rówieśnicza i uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”, „Trudny rodzic” oraz „Zapobieganie przemocy rówieśniczej w szkole” i „Przemoc i cyberprzemoc rówieśnicza”.

Z dziennika lekcyjnego wynika, że w oddziale, do którego uczęszcza chłopiec, podejmowane są działania wychowawcze mające na celu naukę właściwych zachowań społecznych, przykładowo:

- pogadanki i rozmowy z uczniami na temat: bezpiecznego zachowania w różnych okolicznościach, zgłaszania sytuacji zagrażających, sposobów rozwiązywania sytuacji konfliktowych, bezpiecznego spędzania przerw śródlekcyjnych;
- realizacja treści nauczania w zakresie np.: rozwijania umiejętności współdziałania podczas pracy w grupie, wspólnej zabawy czy wyprawy; kształcenia kultury języka, w tym stosowania zwrotów grzecznościowych; oceniania swojego postępowania i innych osób w odniesieniu do poznanych wartości: dobro, szacunek, tolerancja, wdzięczność, życzliwość, przyjaźń; nabywania umiejętności nazywania i radzenia sobie z negatywnymi emocjami;
- tworzenie kodeksu klasowego, klasowego słownika życzliwych słów;
- Działania integrujące: gry i zabawy zespołowe, wyjścia, wycieczki, andrzejki, mikołajki, wigilijka, walentynki, Międzynarodowy Dzień Kropki, Dzień Chłopaka, Dzień Kobiet i Dzień Dziecka.

Uczniowie uczestniczą w obchodach Światowego Dnia Świadomości Autyzmu, Światowego Dnia Zespołu Downa, Światowego Dnia Mózgowego Porażenia Dziecięcego oraz Światowego Dnia Życzliwości i Dnia Pluszowego Misia.

Pani dyrektor poinformowała o tym, że w oddziale obserwowane są zdarzenia, kiedy to uczeń jest prowokowany i zaczepiany przez rówieśników.

W dniu kontroli, pani dyrektor okazała orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego ucznia z 21.02.2025 r. (data wpływu do szkoły: 26.02.2025 r.) na okres od 1.03.2025 r. do 30.04.2025 r. zgodnie, z którym, po feriach zimowych, uczeń będzie indywidualnie realizował zajęcia edukacyjne.

10. Wnioski wynikające z przeprowadzonych czynności kontroli:

- 1) Uczeń, którego dotyczy zgłoszenie, jest dzieckiem niepełnosprawnym z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego wydanym ze względu na autyzm, w tym zespół Aspergera. Pracownicy szkoły potwierdzają występowanie u chłopca wybuchów złości, agresji oraz generowanie przez niego zakłóceń podczas lekcji.
- 2) Dyrektor szkoły, wychowawca, szkolni specjaliści w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz współorganizowania kształcenia integracyjnego współpracują ze sobą, z rodzicami ucznia oraz z instytucjami działającymi na rzecz rodziny i dzieci, w celu zapewnienia odpowiedniego wsparcia uczniowi niepełnosprawnemu. W sytuacjach wzmożonego pobudzenia dziecka podejmują działania interwencyjne ukierunkowane na zabezpieczenie ucznia oraz pozostałych dzieci.
- 3) W klasie, do której uczęszcza uczeń, realizuje się treści wychowawcze sprzyjające kształtowaniu u podopiecznych nawyków i zachowań związanych z bezpieczeństwem, współpracą w zespole, kulturalnym zachowaniem, przeciwdziałaniem agresji oraz nabywaniem umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami.
- 4) Zgodnie z potrzebami szkoły nauczyciele biorą udział w doskonaleniu zawodowym w zakresie radzenia sobie z trudnymi zachowaniami uczniów.

11. Opis ujawnionych nieprawidłowości w zakresie nieobjętym kontrolą w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły: **nie dotyczy**

12. Na podstawie art. 55 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn. zm.): **nie dotyczy**

Termin realizacji: **nie dotyczy**

STARSZY WIZYTATOR

B. Górna
mgr Beata Górna ..... Gliwice, 9.03.2025 r.

podpis kontrolującego, miejsce i data podpisania protokołu

DYREKTOR SZKOŁY
Anna Krasowska
mgr inż. Anna Krasowska .....
Gliwice, 07.03.2025 r.

Szkoła Podstawowa
z Oddziałami Integracyjnymi nr 21
im. H. Sienkiewicza w Gliwicach
44-103 Gliwice ul. Reymonta 18A
tel. 32 237 09 28 NIP: 6311075440

podpis dyrektora szkoły/placówki, miejsce i data podpisania protokołu

13. Poświadczenie odbioru protokołu kontroli:

DYREKTOR SZKOŁY
Anna Krasowska
mgr inż. Anna Krasowska .....
Gliwice, 07.03.2025 r.

Szkoła Podstawowa
z Oddziałami Integracyjnymi nr 21
im. H. Sienkiewicza w Gliwicach
44-103 Gliwice ul. Reymonta 18A
tel. 32 237 09 28 NIP: 6311075440

podpis dyrektora szkoły/placówki, miejsce i data odbioru protokołu

Dyrektorowi szkoły/placówki, w terminie 7 dni roboczych od dnia otrzymania protokołu kontroli, przysługuje prawo zgłoszenia pisemnego, umotywowanego zastrzeżenia dotyczącego ustaleń zawartych w protokole kontroli do Śląskiego Kuratora Oświaty, ul. Powstańców 41a, 40-024 Katowice, zgodnie z § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 roku w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 15).

Protokół kontroli sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.

